

BIJLAGE 9 : Kerkenbeleidsplan

BEHEERSPLAN ONROEREND ERFGOED

Sint-Pieterskerk en beschermd dorpszicht Bertem

INHOUD :

- Kerkenbeleidsplan gemeente Bertem
- Goedkeuring kerkenbeleidsplan

Kerkenbeleidsplan Gemeente Bertem (vervolledigde versie)

I. Inventaris van de kerkgebouwen.

Deel I. Opsomming

a) Deelgemeente Bertem.

Parochiekerk Sint-Pieters-Banden, Groenendaal, zn te 3060 Bertem.

b) Deelgemeente Korbeek-Dijle.

Parochiekerk Sint-Bartholomeus, Kerkstraat, zn te 3060 Korbeek-Dijle (Bertem).

c) Deelgemeente Leefdaal.

- Parochiekerk Sint-Lambertus, Dorpstraat, zn te 3061 Leefdaal (Bertem).
- Sint-Veronakapel, Kapellestraat, zn te 3061 Leefdaal (Bertem).

Deel II. Analyse.

Inleidende opmerking.

Het centraal kerkbestuur presumeert dat het eigendomsrecht van de vier voormelde gebouwen aan de kerkfabrieken van respectievelijk Sint-Pieters-Banden (Bertem), Sint-Bartholomeus (Korbeek-Dijle) en Sint-Lambertus (Leefdaal) toekomt, tot het tegenovergestelde rechtsgeldig bewezen wordt.

a) Deelgemeente Bertem.

Parochiekerk Sint-Pieters-Banden.

Deze maasromaanse kerk uit de 11de eeuw is een typisch voorbeeld van de landelijke Ottoonse architectuur uit het voormalig prinsdom Luik.

De kerk is als monument beschermd sinds 1937 (K.B.,01.02.1937, B.S., 06.03.1937).De kerkhofmuur met inbegrip van het dodenhuisje is wegens zijn historische waarde als monument beschermd door het M.B. van 28.10.1999, B.S.,17.05.2000. De kerk en haar onmiddellijke omgeving werden als dorpsgezicht eerder om reden van historische en esthetische waarde beschermd door het M.B. van 16.12.1991, B.S.,23.04.1992.

Verdere beschrijving van de kerk bevindt zich in : AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Parochiekerk Sint-Pieters, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online],<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41501> (geraadpleegd op 29 augustus 2016); De Romaanse Voerbasilieken in Europees perspectief, in *Leuven*

i.s.m Bertem en Tervuren "De Romaanse Kerken van de Voervallei", Open monumentendag 12 september 1999, Toerisme Leuven, 1999, pagina 91 tot 93 ; Dimitri STEVENS, Parochiekerk Sint-Pieter, Bertem [gemeente in arrondissement Leuven-BE]([1000]-). In: *ODIS*. Record last modified date: 28 juli 2014. Available from World Wide Web: http://www.odis.be/Ink/OB_2538.

Mobilair: Zittende Madonna met kind Jezus, gepolychromeerd houten beeld in romaanse stijl van het type *Sedes Sapientiae* of Zetel des Wijsheid (12de eeuw), Christus (16de eeuw), Calvarie (17de eeuw), borstbeeldreliëkwiehouder van Sint-Elooi (18de eeuw), barokke biechtstoel en kansel (1642 en 1648), Louis XVI-orgel (1829-1831) van de Gentse orgelbouwer Lambert-Corneille Van Peteghem.

Beschrijving

De Sint-Pieters-Bandenkerk van ca. 1000, sinds 1937 beschermd, is een van de best bewaarde Romaanse dorpskerken in Vlaanderen. Al behoorde het dorp niet tot het (prins)bisdом Luik toch is zijn kerk zuivere Maasromaanse kunst, onder andere herkenbaar aan de massieve westertoren en aan het driebeukige schip zonder kruisbeuken. De pijlerbasiliek, opgetrokken uit Lediaanse kalkzandsteen, met zes traveeën in plaats van de gebruikelijke vijf, zonder kruisbeuk, met koor, halfronde absis en westertoren is een voorbeeld van landelijke Ottoonse architectuur.

Nog in de Romaanse periode, rond 1240, werd de toren ietwat verhoogd, het dak van het schip wat scherper gezet en kwam in de zuidwand van het koor een fraai paradijspoortje. Verdere verbouwingen zijn beperkt gebleven: in de 18de eeuw een classicistische ingang in de westmuur van de toren en ten noorden van het koor een sacristie. Architect F. Vandendael, geadviseerd door kanunnik R. Lemaire, restaureerde de kerk in 1935 en bouwde de zuidelijke sacristie.

Bronnen:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Parochiekerk Sint-Pieters, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41501> (geraadpleegd op 29 augustus 2016); De Romaanse Voerbasilieken in Europees perspectief, in *Leuven i.s.m Bertem en Tervuren "De Romaanse Kerken van de Voervallei"*, Open monumentendag 12 september 1999, Toerisme Leuven, 1999, pagina 91 tot 93; Dimitri STEVENS, Parochiekerk Sint-Pieter, Bertem [gemeente in arrondissement Leuven-BE]([1000]-). In: *ODIS*. Record last modified date: 28 juli 2014. Available from World Wide Web: http://www.odis.be/Ink/OB_2538; <https://www.bertem.be/product/152/sint-pieterskerk-bertem> (geraadpleegd op 6 september 2017); Omer VANDEPUTTE, *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Tielt, Lannoo, 1995, blz. 148.

Bouw fysische toestand

Het hieronder als bron vermelde inspectierapport van de Monumentenwacht Vlaams-Brabant, dat werd opgemaakt na de laatste inspectie uitgevoerd op 17

maart 2016, deed volgende aanbevelingen i.v.m. uit te voeren werken voor de instandhouding, toegankelijkheid en bereikbaarheid van het kerkgebouw:

0-1 jaar

- 1. Dakbedekkingen:** - de ontbrekende natuurleien terugplaatsen, de gebroken en afgebroken leien vervangen; - de zinken bekledingen en de aansluitingen van de zalingen vernieuwen, de dragende structuur van de zaling van het Vagevuur dient vernieuwd te worden; - de aansluiting van de zuidelijke zijbeuk met het opgaande muurwerk van de hoofdbeuk vervangen.
- 2. Dakdoorbrekingen:** - de torenluiken en de aansluitingen met de dakbedekkingen vernieuwen of waterdicht maken. De luiken voorzien van degelijk hang- en sluitwerk en valkettingen.
- 5. Buitenwerk:** - het noordwestelijke bovendakse metselwerk controleren op stabiliteit en loshangende stukken natuursteen, indien nodig dient het schouderstuk gedemonteerd te worden.
- 10. Preventie en beheer:** - de toren, hoofdbeuk en de zuidelijke zijbeuk duifvrij maken door het dichtens van de openingen en dakoverstekes; de volledige toren, de zolderverdieping van de hoofdbeuk en de zuidelijke zijbeuk reinigen.
- 11. Veiligheid / Toegankelijkheid / Hygiëne:** - de dakvlakken voorzien van de nodige genormeerde ladderhaken EN 517; - de torenspits voorzien van vaste ladders verankerd aan de structuren en bordessen waardoor de torenluiken op een veilige manier bereikbaar zijn.

1-3 jaar

- 1. Dakbedekkingen:** - de nokstukken herleggen en aanstrijkingen aanbrengen; - de topgevelbeëindigingen herstellen, daar waar nodig de boeiplanken vervangen.
- 2. Dakdoorbrekingen:** - de gebreken aan de schoorsteen in orde brengen.
- 4. Regenwaterafvoer:** - de zinken hanggoten en afvoerbuizen vernieuwen.
- 5. Buitenwerk:** - het buitenschrijnwerk lokaal herstellen en voorzien van de nodige afwerkklagen; - de gebreken aan de glas-in-loodramen in orde brengen. Ontroesten en in de verf zetten van alle metalen onderdelen. Herstellen van de glas-in-loodpanelen, de loodnetten, de aansluitende mastiek en de aansluitingen met het muurwerk. De aanwezige houten kaders dienen lokaal hersteld of waar nodig vervangen te worden.

3-6 jaar

- 1. Dakbedekkingen:** - het ingevlochten hoekkeperlood vervangen; - de loden aansluitingen met het opgaande muurwerk vernieuwen.
- 2. Dakdoorbrekingen:** - het torenkruis ontroesten en in de verf zetten, de loden muts vervangen.
- 3. Dakstructuur + Zolder:** - de ingerotte onderdelen (muurplaten en bebording) van de torenspits vervangen, de ingerotte trekbal van het laagste balkenkruis herstellen; - de strijkbal van de zuidelijke zijbeuk voorzien van een degelijke ondersteuning.
- 5. Buitenwerk:** - de gebreken aan het baksteen- en natuursteenmetselwerk herstellen. Bij historische gebouwen (= zachte stenen) is het belangrijk gebruik te maken van een kalkgebonden mortel. Wanneer de voegmortel vervangen wordt door een mortel met een te hoge concentratie aan cement, ontstaan vaak

problemen met de vochthuishouding. Bij gebruik van kalkmortels verdampt het opgenomen vocht via het poreuze (zachte) voegwerk. Cementmortel is veel harder en minder dampopen waardoor het water eerder langs de stenen evacueert. Bij vorst zet het water in de stenen uit en ontstaan interne spanningen. De stenen verweren eerst oppervlakkig, maar kunnen op termijn volledig desintegreren; - de muurankers en diefijzers ontroesten en terug voorzien van afwerklagen; - de ingerotte onderdelen van de galmborden vervangen, de bekledingen en aansluitingen met het muurwerk vernieuwen, ontroesten en in de verf zetten van de metalen onderdelen, de duivenwering plaatsen aan de buitenzijde van de torenwand.

6. Interieur: - de actief aangetaste moerbalken bij hun inklemmingen in het muurwerk behandelen, lokaal herstellen van de ingerotte balkkoppelen.

12. Site: - de gebreken vastgesteld bij de kerkhofmuren, de afdekstenen, inkomplaster en poortvleugels herstellen.

6-12 jaar

Het vagevuur (8): - een volledige restauratie dringt zich op.

6. Interieur: - het bepleisterde muurwerk en de afwerklagen herstellen, lokaal het muurwerk behandelen tegen opstijgend vocht, - het plaatmateriaal tegen het plafond van de sacristie (7) demonteren, de beschadigde onderliggende gestucte troggewelven herstellen.

Bron:

Inspectierapport Monumentenwacht Vlaams-Brabant Sint-Pieterskerk Bertem 20021-2016-B

Het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Bertem heeft om aan de hogervermelde problemen te verhelpen door ontwerper ir. Piet Stevens (thans Studio Roma) een voorontwerp van restauratiedossier laten opmaken dat werd goedgekeurd door de Gemeenteraad van 17 december 2013. Totale raming: 1.206.418,79 euro - aandeel gemeente 91.821,46 (BTW incl.). Dit dossier werd vervolgens overgemaakt aan het Agentschap OE.

Situering van het gebouw (bestemd voor de eredienst) in zijn ruimtelijke omgeving

De rol van de kerk in het dorpsweefsel:

De Sint-Pieters-Bandenkerk ligt enigszins buiten het centrum van de dorpskom van Bertem. Ze is ingeplant op de noordelijke flank van een heuvel die deel uitmaakt van het sterk ingesneden plateau tussen de Voer en de IJse aan de zuidwestelijke rand van het dorp in de onmiddellijke omgeving van één der oudste en grootste landbouwwuitbatingen. De dorpskern van Bertem met inbegrip van de omgeving van de kerk is sinds 16 december 1991 een beschermd dorpsgezicht.

De aanwezigheid van een kerkhof, pastorie, school, klooster:

De kerk wordt omgeven door een kerkhof, dat omgeven is door een kerkhofmuur met dodenhuisje die beiden sedert 28 oktober 1999 ook beschermd zijn als monument. De historische waarde van de kerkhofmuur van de Sint-Pieters-

Bandenkerk en van het dodenhuisje wordt in het beschermingsbesluit als volgt omschreven: *als essentiële component van dit traditioneel "besloten hof" dat vanouds typologisch deel uitmaakt van de kerksite. Bovendien zorgt deze omlopende bakstenen ommuring, waarvan het karakteristieke "getrapte" concept teruggaat tot een ontwerp uit 1908 van de Leuvense architect Joseph Joos (1853-1929), voor een beeldbepalende en sfeervolle omkadering van de romaanse Sint Pieterskerk.*

De pastorie van Bertem ligt enkele honderden meters verwijderd van de kerk, aan de overzijde van het riviertje de Voer op het adres Vossenstraat 4, 3060 Bertem.

In de buurt van de kerk ligt aan de Egenhovenstraat 22 het in de streek bekende Woonzorgcentrum 'Sint-Bernardus' van de Congregatie van de Zusters van Liefde van Jezus en Maria en daarnaast aan de Egenhovenstraat 24A De Vrije Basisschool 'De Waaier' (Kleuter- en lagere school).

De bereikbaarheid via het openbaar vervoer, de aanwezigheid van parking:

De Sint-Pieters-Bandenkerk is bereikbaar met het openbaar vervoer (bussen van 'De Lijn'):

- Bushalte 300486 'Dottermansstraat', ter hoogte van het huisnummer Dorpsstraat 196: Buslijn 616;
- Bushalte 300496 'Oud Station', ter hoogte van het huisnummer Tervuursesteenweg 202: Buslijnen 315-316-317-318-410.

Er is een kleine parking ter hoogte van de ingangspoort tot het kerkhof aan de Egenhovenstraat (2 parkeerplaatsen voor andersvaliden en 1 gewone parkeerplaats). Daarnaast kunnen de kerkgangers tijdens de misvieringen ook parkeren langs de Egenhovenstraat en de Groenendaal. Ze kunnen ook gebruik maken van een parking van het WZC Sint-Bernardus (een 20-tal plaatsen). Verder zijn er ook nog volgende parkings binnen loopafstand (ca. 5 minuten) van de kerk:

- De parking aan het Parochiaal Centrum 'Ons Huis' in de Vossenstraat;
- De parking op het Dorpsplein van Bertem naast de Dottermansstraat.

De nabijheid van andere kerken:

Het meest nabije kerkgebouw is de Sint-Veronakapel van Leefdaal.

b) Deelgemeente Korbeek-Dijle.

Parochiekerk Sint-Bartolomeus.

De bestaande parochiekerk werd in neoromaanse stijl opgetrokken in 1860.

Als mobiliair dient vooreerst te worden vermeld: het laatgotisch eikenhouten retabel met taferelen uit de geschiedenis van de Heilige Stefanus, één van de zeldzame laatgotische retabels in Vlaanderen die nog in een kerk bewaard worden.

Dit retabel werd omwille van zijn historische en artistieke waarden als monument beschermd door het M.B. van 24.01.1985, *B.S.*, 03.07.1985.

Het orgel dat circa 1860 door de Mechelse orgelbouwer Cappuyns-Ceulemans werd vervaardigd is door het K.B. van 23.01.1981, *B.S.*, 04.04.1981, om reden van historische waarde beschermd.

Verdere beschrijving van de kerk: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Parochiekerk Sint-Bartholomeus, Inventaris Onroerend Erfgoed*, [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41521> (geraadpleegd op 29 augustus 2016); Dimitri STEVENS. Parochiekerk Sint-Bartholomeus, Korbeek-Dijle [deelgemeente in gemeente Bertem-BE](1860-) In *ODIS*. Record last modified date: 3 oktober 2014. Available from World Wide Web :http://www.odis.be/Ink/OB_1031.

Beschrijving

De toenmalige architect voor het arrondissement Leuven, Alexander Van Arenbergh, bouwde de Sint-Bartholomeüskerk van Korbeek-Dijle in **1860**. Deze kerk vervangt een vroegere kerk in primitieve romaanse stijl met een stompe toren uit 9de of 10de eeuw die in 1858 afbrandde. De Sint-Bartholomeuskerk is een driebeukige hoofdzakelijk neoromaanse kerk van baksteen en witte zandsteen, met koor en ingebouwde toren. Ze geeft een fraaie 19de-eeuwse interpretatie van de romaanse architectuur met haar steunberen, het kleine roosvenster in de toren en met haar rondbogen boven vensters en deuren. De mooie band van lisenen, speels onder de kroonlijst aangebracht, stamt ook uit de vroege romaanse bouwstijl. De punten van de torenspits doen denken aan de Rijnlandse kloosterkerken. Het interieur bevat naast overwegend neoromaanse elementen ook neogotische, zoals de bundelzuilen en het gewelf. De kerk is in 1988-1989 mooi gerestaureerd en kreeg kleurige moderne glasramen.

Bronnen:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Parochiekerk Sint-Bartholomeus, Inventaris Onroerend Erfgoed*, [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41521> (geraadpleegd op 29 augustus 2016); Dimitri STEVENS. Parochiekerk Sint-Bartholomeus, Korbeek-Dijle [deelgemeente in gemeente Bertem-BE](1860-) In *ODIS*. Record last modified date: 3 oktober 2014. Available from World Wide Web: http://www.odis.be/Ink/OB_1031; <https://www.bertem.be/product/150/sint-bartholomeuskerk-korbeek-dijle> (geraadpleegd op 6 september 2017); Omer VANDEPUTTE, *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Tielt, Lannoo, 1995, blz. 149.

Bouwfysische toestand

Het hieronder als bron vermelde inspectierapport van Monumentenwacht Vlaams-Brabant, dat werd opgemaakt na de laatste inspectie op 4 augustus 2016, vermeldt het volgende:

Algemeen: Het gerestaureerde gebouw (1988-1989) is algemeen in goede staat.

Aan de opmerkingen met prioriteit “dringend” en “voor de winter” werd reeds gevolg gegeven.

Overzicht:

DAK

Vervangen van de gebroken en uitgeschoven natuurleien

Prioriteit: Dringend

Actie: Uitgevoerd

Herstellen van de genagelde natuurleien, de hoekkeperafwerkingen en aansluitingen met de ingewerkte gsm-panelen

Momenteel werden geen vochtinfiltraties waargenomen aan de binnenstructuur van de toren.

Prioriteit: 3-6 jaar

Aanbrengen van aanstrijkingen

Prioriteit: 1-3 jaar

De loden kilgoten in de laagste delen voorzien van een geplooid retour

Prioriteit: 1-3 jaar

Herstellen van de cementering

Prioriteit: 1-3 jaar

Op termijn vervangen van de niet-genormeerde ladderhaken

Prioriteit: > 6 jaar

DAKWATERAFVOER

Regelmatig de hanggoot van de stookruimte reinigen

De zinken hanggoot heeft een verkeerd afschot en is vervuild.

Prioriteit: Voor de winter

Actie: De goot werd uitgekuist en herhangen.

Lokaal reinigen van de spuwers en verwijderen van de plantengroei

Prioriteit: 1-3 jaar

De gietijzeren voetbuizen ontroesten en in de verf zetten

Prioriteit: 1-3 jaar

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

Structureel in orde brengen van de verbindingen tussen de spantbenen onderling

Prioriteit: 1-3 jaar

Behandelen van de actieve aangetaste zuidoostelijke opgaande structuur boven het laagste balkenkruis

Prioriteit: 1-3 jaar

Herbevestigen van de loskomende ankers

Prioriteit: 1-3 jaar

Ontroesten, in de verf zetten en degelijk verankeren van metalen verbindingen

Prioriteit: > 6 jaar

De openstaande liplas van de centrale oostelijke gording bij de noordelijke oplegging verstevigen

Prioriteit: 1-3 jaar

De uitgedroogde bruine eikenzwammen verwijderen

Prioriteit: 1-3 jaar

Plaatsen van loopbruggen boven het gewelf van de zuidoostelijke kapel

Prioriteit: 3-6 jaar

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

Herstellen van de gebroken dorpels

Prioriteit: 1-3 jaar

Het voegwerk van de westelijke gevel van de sacristie herstellen

Prioriteit: 1-3 jaar

Plaatsen van kraallijsten onder de afzaten van het westelijke ronde raam en de torenuurwerken

Prioriteit: 3-6 jaar

Reinigen van de waterspuwers in de hoogste delen van de toren

Prioriteit: 1-3 jaar

Inmetselen van de losliggende baksteen en voorzien van aangepast voegwerk op basis van cement

Prioriteit: 3-6 jaar

In de verf zetten van de diefijzers

Prioriteit: 1-3 jaar

De ontbrekende bakstenen terugplaatsen

Prioriteit: > 6 jaar

De vastgestelde gebreken aan het baksteenmetselwerk van de hoofdbeuk herstellen

Prioriteit: 3-6 jaar

Inmetselen van de verdwenen bakstenen rond de stellinggaten van het koor

Prioriteit: > 6 jaar

Het maaiveld aanvullen tot boven de fundering

Prioriteit: 3-6 jaar

Herstellen van de witte natuursteen en aanbrengen van eventuele steenverharders

Prioriteit: 3-6 jaar

De dekstenen terug voorzien van onderlinge doken

Prioriteit: 3-6 jaar

Ontstoffen en behandelen van de draagstructuren en beplankingen. De actief aangetaste opgeslagen houten materialen dienen verwijderd te worden

Prioriteit: 1-3 jaar

Reinigen van de vloeren.

Onder de dakluiken van de torenspits komen oude sporen van vocht voor.

Prioriteit: 3-6 jaar

Actie: De dakluiken van de torenspits en de vloeren eronder werden hersteld.

Reinigen van de gewelven, vooral het gewelf boven de zuidoostelijke kapel, vrij ernstig vervuild door duiven

Prioriteit: 3-6 jaar

Actie: De zolder werd gereinigd en het verluchtingsgat langs waar de duiven binnen kwamen afgesloten.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

Buitenschrijnwerk regelmatig herschilderen

Prioriteit: binnen het jaar

Aanbrengen van afwerklagen op de inkomdeur van de sacristie

Prioriteit: 1-3 jaar

De stopverfaansluitingen herstellen. De ramen voorzien van afwerklagen

Prioriteit: 1-3 jaar

Aanbrengen van beschermende afwerklagen op de eikenhouten dakoversteken en boeiplanken

Prioriteit: 1-3 jaar

Ontroesten en in de verf zetten van de metalen draagstructuren. Vervangen van de vermoedelijke asbesthoudende galmborden

Prioriteit: 3-6 jaar

AFWERKING EN INRICHTING

Behandelen van het muurwerk tegen opstijgend vocht

Prioriteit: 3-6 jaar

Actie: de losgekomen vloerplinten werden herbevestigd.

Verwijderen van de opgeslagen materialen en voorzien van een permanente verluchting. De opgeslagen rieten manden zijn aangetast door schimmels

Prioriteit: dringend

Actie: de aangetaste manden werden verwijderd. De deur van de bergruimte blijft open als verluchting.

Regelmatig verwijderen van de zoutuitbloeiing

Prioriteit: 1-3 jaar

Reinigen van de houten beplankingen

Prioriteit: 3-6 jaar

Herstellen van de dakbedekking, na uitdroging aanbrengen van schilderwerk

Prioriteit: dringend

Actie: de dakbedekking werd hersteld.

TECHNISCHE INSTALLATIE (klokkenstoel, klokken, torenuurwerk)

Ontroesten en in de verf zetten van de metalen onderdelen

Prioriteit: 3-6 jaar

Verankeren van de loszittende westelijke kruisverbinding en verwijderen van vruchtlichamen van de bruine eikenzwammen

Prioriteit: 1-3 jaar

Ontroesten en in de verf zetten van de aandrijfstangen

Prioriteit: 3-6 jaar

Restaureren van het oude uurwerkmechanisme en omkasting

Prioriteit: > 6 jaar

SITE EN OMGEVING

Herleggen van de dekstenen , in metselen van uitgekalfde steen en aanbrengen van voegwerk aan de oostelijke omheiningsmuur van het kerkhof

Prioriteit: 1-3 jaar

Actie: De gemeente zou dit in eigen beheer kunnen uitvoeren en zal hierover worden aangesproken.

Herstellen van het voegwerk, vervangen van de gebroken en afschilferende dekstenen, aanbrengen van aanstrijkingen tussen de dekstenen aan de westelijke omheiningsmuur van het kerkhof

Prioriteit: 1-3 jaar

Actie: Idem als voorgaande punt

Ontroesten en in de verf zetten van de gietijzeren poorten van het kerkhof.

Herstellen van het scharnierpunt

Prioriteit: 1-3 jaar

Actie: De poort rechts van de kerk is weggehaald. De poort links van de kerk kan evengoed worden weggenomen.

Bron:

Inspectierapport Monumentenwacht Vlaams-Brabant Sint-Bartholomeuskerk Korbeek-Dijle 22277/2016/B

Situering van het gebouw (bestemd voor de eredienst) in zijn ruimtelijke omgeving

De rol van de kerk in het dorpsweefsel:

Korbeek-Dijle is een langgerekt dorp op de linker oever van de Dijle dat zich ontwikkeld heeft langs de N253, de verbindingsweg van Leuven naar Overijse, en langs enkele zijstraten van die hoofdweg. De kerk bevindt zich redelijk centraal in het dorp op een stuk parallelweg van de N253, op het kruispunt van de baan naar buurgemeente Oud-Heverlee.

De kerk zelf is niet beschermd, maar bevat een Cappuynsorgel van 1860, een Sint-Stefanusretabel van 1522 en een Sint-Stefanusbeeldje die wel beschermd zijn. In

de buurt van de kerk bevindt zich het “Brouwershuis” uit 1759, een vroegere brouwerij die eveneens beschermd is.

De aanwezigheid van een kerkhof, pastorie, school, klooster:

De kerk is omgeven door een ommuurd kerkhof dat nog steeds dienst doet als begraafplaats.

De oude pastorie, eigendom van de kerkfabriek en gelegen langs de N253, is in onbruik en zal verkocht worden. Een nieuwe pastorie werd ingericht in de oude zusterswoning van de vroegere vrije meisjesschool.

Met het Don Boscoklooster van Oud-Heverlee en de paters salesianen onderhoudt Korbeek-Dijle goede relaties.

Korbeek-Dijle heeft geen scholen meer. De vroegere gemeentelijke lagere school werd omgebouwd tot het Ontmoetingscentrum Ter Dijle.

De bereikbaarheid via het openbaar vervoer, de aanwezigheid van parking:

Als openbaar vervoer is er de buslijn 395 van De Lijn van Leuven naar Hoeilaart-Groenendaal met een halte op 100 meter van de kerk. De bussen rijden om het half uur in de week en om het uur in het weekend. Ook het treinstation van Oud-Heverlee op ongeveer 1 kilometer van de kerk biedt vervoerskansen naar Leuven en Waals-Brabant.

Parkeermogelijkheden zijn er enkele op het pleintje vóór de kerk en verder langs de omliggende straten en op de parking van de parochiezaal (de vroegere meisjesschool) en aan de Blokkenstraat, de verbindingsweg met Bertem.

c) Deelgemeente Leefdaal.

o Parochiekerk Sint-Lambertus.

Deze romaanse kerk, daterend van circa 1200, met belangrijke verbouwingen uit de 17de en 18de eeuw, werd als monument beschermd door het M.B. van 12.01.1987, B.S., 27.03.1987. Omwille van beeldbepalende waarde werd die kerk samen met het ommuurde kerkhof en met de zogenaamde Kerkkring als dorpsgezicht door hetzelfde M.B. beschermd. De kerkhofmuur werd vervolgens als monument beschermd door het M.B. van 28.10.1999, B.S., 17.05.2000.

Mobilair: Schilderij van de bekering van St.-Hubertus door G. de Crayer (1662); Groot barokaltaar (17de eeuw); Biechtstoel en kansel (18de eeuw). Het orgel van Pieter Van Peteghem uit 1733 dat in 1873 werd verbouwd is als monument beschermd door het M.B. van 23.01.1981, B.S., 04.04.1981.

Verdere beschrijving van de kerk: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Parochiekerk Sint-Lambertus met kerkhof, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41511> (geraadpleegd op 29 augustus 2016); Dimitri STEVENS. Parochiekerk Sint-Lambertus, Leefdaal

[deelgemeente in gemeente Bertem –BE]([1200]-). In *ODIS*. Record last modified date: 28 juli 2014. Available from World Wide Web: http://odis.be/lnk/OB_2537.

Beschrijving

De sinds 1987 beschermde Sint-Lambertuskerk is oorspronkelijk een Maasromaanse basiliek van ca. 1200 uit Lediaanse kalkzandsteen, later sterk verbouwd. De verhoogde toren is bekroond met een ingesnoerde spits sinds 1524. Het diepe laatgotische koor heeft een belangwekkend netgewelf van midden 16de eeuw. De oorspronkelijke vijf Romaanse traveeën van het schip zijn vervangen door drie gotische. De renaissance scheizuil dateert van 1558. Belangrijke verbouwingen in de 18de eeuw gaven de kerk het huidige aanzicht door inbouw van de toren, vernieuwing van de zijmuren van het schip, en een schuurdak. Op de zuidmuur van de toren is een stenen horlogeplaat van 1635.

Bronnen:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Parochiekerk Sint-Lambertus met kerkhof, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41511> (geraadpleegd op 29 augustus 2016); Dimitri STEVENS. Parochiekerk Sint-Lambertus, Leefdaal [deelgemeente in gemeente Bertem –BE]([1200]-). In *ODIS*. Record last modified date: 28 juli 2014. Available from World Wide Web: http://odis.be/lnk/OB_2537; <https://www.bertem.be/product/151/sint-lambertuskerk-leefdaal> (geraadpleegd op 6 september 2017); Omer VANDEPUTTE, *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Tielt, Lannoo, 1995, blz. 149-150.

Bouwfysische toestand

Het hieronder als bron vermelde inspectierapport van Monumentenwacht Vlaams-Brabant, dat werd opgemaakt na de laatste inspectie uitgevoerd op 3 en 4 maart 2015, deed volgende aanbevelingen voor een goede instandhouding en een optimale toegankelijkheid en bereikbaarheid van het monument:

0-1 jaar

1. Plaatsen van de nodige ankerpunten, ladder- en klimhaken nieuwe ladderhaken moeten voldoen aan de Europese norm EN 517. Verschillende delen van goten, daken en zolders kunnen niet veilig worden geïnspecteerd of onderhouden.
2. Plaatsen van loopbruggen boven de gewelven. De loopbruggen zijn best minstens één meter breed, beide zijden dienen voorzien te zijn van een leuning van één meter hoog met tussenregel en voetplank.
3. Waar nodig herhangen van de zinken hanggoten zodanig deze een degelijk afschot hebben, plaatselijk vervangen van ondersteunende eikenhouten latten, ontroesten en in de verf zetten van de goothaken.

1-3 jaar

1. Indien werken aan het dak worden uitgevoerd dient rekening gehouden worden met de vezelcementen leien die (vermoedelijk) asbest bevatten. Bij breken of boren van de leien kan stof vrijkomen dat de gezondheid schaadt. De werken kunnen dan ook best door een gespecialiseerde firma uitgevoerd worden. Hetzelfde geldt voor de isolatie rond de verwarmingsbuizen in de kelder. Hierin werden dikwijls asbestvezels verwerkt.
2. Alle dakvlakken, bekleed met natuurleien, dienen zo vlug mogelijk hersteld of vervangen worden. Vervangen van de gebroken en verdwenen leien en leien met gaten of gebroken hoeken. Herleggen van scheefgezakte leien.
3. Vervangen van verzwakte koperen leihaken door leihaken uitgevoerd in inox. Herstellen of vervangen van de ingerotte dragende structuren en de bebording daar waar de leien verdwenen zijn.
4. Herstellen of vernieuwen van alle vastgestelde gebreken bij de dakkapellen.
5. Ontroesten en terug aanbrengen van beschermende afwerklagen op de topbekroningen. Indien nodig vervangen van de aansluitingen met de leien.

3-6 jaar

1. Herstellen van de bekledingen van de galmborden. Plaatsen van afdekslabben boven de ingevlochten loodslabben in de aansluiting met het muurwerk.
2. Herstellen van de vastgestelde gebreken bij de glas-in-loodramen.

Bron:

Inspectierapport Monumentenwacht Vlaams-Brabant, Sint-Lambertuskerk 3061 Leefdaal, B-07/20165/2015/B.

Dringende dakwerken werden uitgevoerd. Buitenschrijnwerk werd onlangs herschilderd (deuren en kalvarie). Een nieuwe elektrische leiding zal worden aangebracht om een verwarmingsinstallatie in de sacristie aan te brengen.

Situering van het gebouw (bestemd voor de eredienst) in zijn ruimtelijke omgeving

De rol van de kerk in het dorpsweefsel:

De Sint-Lambertuskerk bevindt zich in het centrum van de woonkern van Leefdaal. Bij Ministerieel Besluit van 12 januari 1987 werd de kerk als monument beschermd en het geheel, gevormd door de kerk, het kerkhof en de aanpalende kerkring (zie infra) om reden van beeldbepalende waarde als dorpsgezicht beschermd.

De aanwezigheid van een kerkhof, pastorie, school, klooster:

De kerk bevindt zich in het midden van het kerkhof dat als begraafplaats is ontruimd. Dit kerkhof is omgevormd tot een grasveld met behoud van de meest waardevolle grafstenen en -monumenten. Rond het ommuurde kerkhof loopt de Kerkring, een smalle ringvormige straat met onder meer twee panden uit de 18^{de}

eeuw. In het beschermingsbesluit van 18 oktober 1999 wordt de historische waarde van de kerkhofmuur als volgt omschreven: *als essentiële component van dit traditioneel “besloten hof” dat vanouds typologisch deel uitmaakt van de kerksite. Bovendien zorgt deze omlopende bakstenen ommuring met hardstenen dekplaten niet alleen voor een beeldbepalende en sfeervolle omkadering van de stilistisch heterogene Sint-Lambertuskerk maar bepaalt tevens, samen met de omliggende bebouwing, de cirkelvormige structuur van de Kerkring.*

In de buurt van de kerk - een paar honderd meter verder in de Dorpstraat - is de gemeenteschool gevestigd (Kleuter- en lagere school).

De parochiezaal van Leefdaal, waar geregeld tal van activiteiten doorgaan, is in de onmiddellijke nabijheid van de school gelegen. Dit is ook het geval voor het gemeentelijk gemeenschapscentrum en de Sportzaal.

De centrale ligging van de Sint-Lambertuskerk komt hier best tot uiting.

De bereikbaarheid via het openbaar vervoer, de aanwezigheid van parking:

Gelegen langs de Dorpstraat, de belangrijkste verkeersweg in Leefdaal, is de kerk vlot bereikbaar. Recht tegenover de kerk bevindt zich een middelgrote parking. Parkeren is ook mogelijk langs de Neerijse Steenweg en op de omliggende parkings van de parochiezaal, de sportzaal en het Gemeenschapscentrum.

“Leefdaal-Kerk” is ook een bushalte voor vijf buslijnen: 315, 316, 526, 556 en 616.

De nabijheid van andere kerken:

Het meest nabije kerkgebouw is de Sint-Veronakapel van Leefdaal.

○ Sint-Veronakapel.

Romaanse en preromaanse constructie, met belangrijke overgebleven delen uit de 10de-13de eeuw, werd als monument beschermd door art.1,14 van het K.B. van 25.03.1938, B.S.,25.04.1938, zoals gewijzigd door M.B. van 19.12.2014, B.S.,13.02.2015.

Tijdens archeologische opgravingen in 1951 werden onder de oudste grondvesten een Karolingisch of zelfs Merovingisch grafveld gevonden;

Mobilair: Een laatgotisch muurtabernakel; twee barokke beelden uit de 18de eeuw; een sarcofaag uit de 9de eeuw van het zogenaamd Merovingische type.

Verdere beschrijving van de kapel: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Sint-Veronakapel Inventaris Onroerend Erfgoed* [online] [https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41512\(geraadpleegd](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41512(geraadpleegd) op 29 augustus 2016); Dimitri STEVENS. Kapel Sint-Verona, Leefdaal [deelgemeente in gemeente Bertem-BE]([900]-) In *ODIS*. Record last modified date: 7 oktober 2014. Available from World Wide Web: http://www.odis.be/Ink/OB_3122.

Beschrijving

De naam Verona is afkomstig van een vroegere parochie Vroeienberg, wat 'berg van de Heer' betekende. Eertijds was het vorstelijk bezit en moederparochie van de streek. Op de Vroeienberg is rond het jaar 900 een eerste preromaans kerkje gebouwd, waarvan alleen de oostmuur van het schip overblijft. Het werd later uitgebreid met een koor en zware gesloten toren. Dit gebeurde rond het jaar 1000. De huidige classicistisch getinte ingang dateert van 1773. Koorvernieuwing en kooruitbreiding hadden plaats in de 12de eeuw. Het typische Maasromaanse paradijspoortje vormt nu de toegang tot de sacristie. De vergroting van de kerkbeuk gebeurde in de 12de eeuw, met twee zijbeuken, die afgebroken werden in 1773. Later verstond niemand de naam Vroeienberg nog. Daarom vertelde men een mooi en vroom verhaal over de heilige Verona, die een Duitse keizerin zou geweest zijn. Zij zou haar naam geschonken hebben aan de parochie en de kerk. In de Franse tijd, rond 1800, werd de oude parochie Vroeienberg definitief bij Leefdaal gevoegd. Haar kerk werd een kapel. Het oude kerkje is dikwijls verbouwd. In 1951 kreeg het bij de restauratie door R. Lemaire en F. Vandendael opnieuw de vorm die het al van 1250 tot 1773 had.

Bronnen:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Sint-Veronakapel Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41512> (geraadpleegd op 29 augustus 2016); Dimitri STEVENS. Kapel Sint-Verona, Leefdaal [deelgemeente in gemeente Bertem-BE]([900]-) In *ODIS*. Record last modified date: 7 oktober 2014. Available from World Wide Web: http://www.odis.be/lnk/OB_3122; <https://www.bertem.be/product/153/sint-veronakapel-leefdaal> (geraadpleegd op 6 september 2017); Omer VANDEPUTTE, *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Tielt, Lannoo, 1995, blz. 150.

Bouw fysische toestand

In het laatste inspectierapport van Monumentenwacht Vlaams-Brabant, dat werd opgemaakt op 25 augustus na dringende noodherstellingen aan het dak van de hoofdbeuk van de kapel, werden volgende aanbevelingen gemaakt:

op korte termijn

1. De nodige akerpunten, ladder- en klimhaken (nieuwe ladderhaken moeten voldoen aan de Europese norm EN 517) moeten geplaatst worden. Verschillende delen van goten, daken, aansluitingen, dakdoorbrekingen en zolders kunnen niet veilig worden geïnspecteerd of onderhouden.
2. Om toegang te verkrijgen naar de daken en dakconstructie is het aan te bevelen de luiken, dakvensters en/of dakkapellen te voorzien van degelijk functionerend hang-en sluitwerk.
3. Jaarlijks controleren en indien nodig herstellen van de uitgeschoven, gebroken en scheefgezakte natuurleien.
4. Jaarlijks reinigen van de goten.

Bron:

Inspectierapport Monumentenwacht Vlaams-Brabant, Sint-Veronakapel, Leefdaal, B-07/21431/20150/WB.

De staat van dak en goten wordt regelmatig gecontroleerd. Buitenschrijnwerk werd onlangs geschilderd. De buitentrap in de onmiddellijke omgeving van de kapel wordt binnenkort vernieuwd. Werken voor de verfraaiing van de omliggende grond (aanleg van bloemenweide) werden uitbesteed.

Situering van het gebouw (bestemd voor de eredienst) in zijn ruimtelijke omgeving

De rol van de kapel in het dorpsweefsel:

De kapel ligt nagenoeg op de grens tussen Bertem en Leefdaal, ongeveer midden tussen de woonkernen van beide deelgemeenten. Op de flank van de heuvel ten oosten van Leefdaal.

De aanwezigheid van een kerkhof, pastorie, school, klooster:

In de onmiddellijke omgeving van de kapel bevinden zich noch kerkhof, noch pastorie, noch school of klooster.

De bereikbaarheid via openbaar vervoer, aanwezigheid van parking:

Aan de oprit naar de kapel toe is er, langs de Kapellestraat, een parking voor een tiental wagens. Verder kunnen wagens parkeren langs de voornoemde Kapellestraat.

Op honderd meter van de kapel (hoek Kapellestraat-Dorpstraat): bushalte "Leefdaal-Kuipersberg" voor de lijnen 316, 526, 558 en 616.

Driehonderd meter verder (hoek Kuipersberg-Tervuursesteenweg): bushalte "Leefdaal-Sint Veronica" voor de lijnen 315, 317, 318 en 555.

Nabijheid van andere kerken:

Het meest nabije kerkgebouw is de Sint-Lambertus kerk van Leefdaal.

II. Actueel gebruik van de gebouwen.

De drie voornoemde parochiekerken vormen elk het centrum van de persoonlijke en gemeenschappelijke godsdienstige beleving.

De hoogtepunten van het christelijk bestaan vinden er plaats: doopsel, eerste communie, wekelijkse eucharistie (afwisselend met woord- en communiedienst), vormsel, plechtige communie, huwelijk en begravenis.

In de Sint-Veronakapel vergadert een hechte gemeenschap. Op elke zon- en feestdag wordt er in de kapel een woord- en communiedienst gehouden. Huwelijken worden er ook ingezegend.

Er bestaat momenteel een goede samenwerking tussen de betrokken parochieploegen en de kerkfabrieken. Er wordt ook regelmatig overleg gepleegd tussen de parochieploegen onderling op het niveau van de zonewerking zodat ook hier de samenwerking optimaal verloopt. De parochieploegen delen de visie van het Centraal kerkbestuur betreffende het gebruik naar de toekomst toe van de kerkgebouwen gelegen op het grondgebied van de gemeente Bertem.

Hieronder vindt men een overzicht van het gebruik van elk van de vier gebouwen tijdens het jaar 2015:

Sint-Pieters-Banden (Bertem).

De maandelijkse regeling m.b.t de vieringen ziet er als volgt uit:

- eerste weekend van de maand: Zondag om 10 uur: Gebedsdienst;
- tweede weekend van de maand: Zaterdag om 19 uur, Eucharistieviering en Zondag om 10 uur Eucharistieviering (gezinsviering);
- derde weekend van de maand: Geen vieringen in Bertem;
- vierde weekend van de maand: Zaterdag om 19 uur: Eucharistieviering en Zondag om 10uur: Eucharistieviering;
- vijfde weekend van de maand: Zondag om 10 uur: Eucharistieviering.

Volgende vieringen vonden plaats in de parochiekerk:

• Gewone eucharistievieringen (weekend):	54
• Woorddiensten (weekend):	8
• Eucharistievieringen op feestdagen:	7
• Doopsels:	24
• Huwelijken:	3
• Begrafenissen:	38

De vieringen op kerkelijke hoogdagen zoals o.a. Kerstavond, Kerstmis, Witte Donderdag, Goede Vrijdag of Paaszaterdag vinden sedert een aantal jaren beurtelings plaats in Bertem, Leefdaal en Korbeek-Dijle.

In 2015 was de regeling als volgt:

- Woensdag 18 februari: Aswoensdagviering in Leefdaal;
- Zaterdag 28 februari: Kruisoplegging vormsel in Leefdaal;
- Maandag 23 maart: Boeteviering in Korbeek-Dijle;
- Donderdag 2 april: Witte Donderdagviering in Leefdaal;

Vrijdag 3 april: Goede Vrijdagviering 15 uur Kruisweg in Bertem en om 19 uur viering in Korbeek-Dijle;
 Zaterdag 4 april: Stille Zaterdag met om 20 uur Paaswake in Bertem;
 Zondag 5 april: Paasviering in Bertem;
 Zondag 2 mei: Vormselviering in Bertem;
 Donderdag 14 mei: Eerste Communieviering in Bertem;
 Zondag 18 oktober: Naamopgave in Korbeek-Dijle;
 Zondag 1 november: Allerheiligenviering in Bertem;
 Dinsdag 1 december: Sint-Elooiviering in Bertem;
 Donderdag 24 december: Kerstwake in Bertem;
 Vrijdag 25 december: Kerstviering in Bertem.

Daarnaast vinden in de kerk sporadisch concerten plaats:

- Op zondag 3 mei was er om 15 uur een “Toonmoment” waarbij de leerlingen van het SLAC Leuven (Stad Leuven Academie en Conservatorium) onder leiding van zangpedagoge Patricia Vanheukelom uit Bertem religieuze muziek brengen. Deze “Toonmomenten” zijn gratis en voor iedereen toegankelijk.
- Op zaterdag 28 november was er om 19 uur een tweede “Toonmoment” met de leerlingen van het SLAC Leuven (Stad Leuven Academie en Conservatorium) onder leiding van zangpedagoge Patricia Vanheukelom.
- Op zondag 20 december was er om 17 uur een kerstconcert van de Vioolschool Hogar Kokopelli uit Bertem onder leiding van Maddy Lodewyckx.

De Sint-Pieterskerk is ook af en toe - o.a. ter gelegenheid van de Open Monumentendagen - het decor van tentoonstellingen georganiseerd door de vereniging Erfgoedkamer Bertem.

De Sint-Pieterskerk is daarbuiten tussen Pinksteren en eind september iedere zondagnamiddag van 14 tot 17 uur vrij toegankelijk voor bezoekers. Een ploeg vrijwilligers o.l.v. Marcel Vandeput is dan in beurtrol ter plaatse voor permanentie en toezicht. Ze geven ook desgewenst aan de bezoekers (kunst)historische uitleg over het kerkgebouw en de aanwezige kunstschaten.

Sint-Bartholomeus (Korbeek-Dijle).

De maandelijkse regeling m.b.t de vieringen ziet er als volgt uit:

- eerste weekend van de maand: Zondag om 10 uur: Eucharistieviering;
- tweede weekend van de maand: Zondag om 10 uur: Gebedsdienst;
- derde weekend van de maand: Zondag om 10 uur: Eucharistieviering;
- vierde weekend van de maand: Zondag om 10 uur: Gebedsviering;
- vijfde weekend van de maand: Zondag om 10 uur: Gebedsviering.

In de loop van het jaar vonden volgende vieringen plaats in de parochiekerk:

- Gewone eucharistievieringen (zondag): 26
- Woorddiensten (zondag): 27
- Eucharistievieringen op feestdagen: 4
- Doopsels: 5
- Huwelijken: 0
- Begrafenissen: 6

De vieringen op kerkelijk hoogdagen vinden beurtelings plaats in Bertem, Korbeek-Dijle en Leefdaal.

In 2015 was de regeling vastgesteld zoals hoger aangeduid bij de inventaris van de Sint-Pieters-Bandenkerk van Bertem.

De Eerste Communie wordt in Korbeek-Dijle gevierd op Zondag na O.H.Hemelvaart.

Begin januari 2015 heeft de Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia een groot concert gehouden in de kerk. Elk jaar luistert zij ook de viering op van Sint Cecilia op een zondag in november.

Sint-Lambertuskerk (Leefdaal).

De maandelijkse regeling m.b.t. de vieringen ziet er als volgt uit:

- eerste weekend van de maand: Zaterdag om 19 uur: Eucharistieviering;
- tweede weekend van de maand: Zaterdag om 19 uur: Gebedsviering;
- derde weekend van de maand: Zaterdag om 19 uur: Eucharistieviering;
- vierde weekend van de maand: Zaterdag om 19 uur: Eucharistieviering;
- vijfde weekend van de maand: Zaterdag om 19 uur: Eucharistieviering.

In de loop van het jaar vonden volgende vieringen plaats in de parochiekerk:

- Gewone Eucharistievieringen (weekend): 40
- Woorddiensten (weekend): 12
- Eucharistievieringen op feestdagen: 4
- Woorddiensten op feestdagen: 2
- Doopsels: 16
- Huwelijken: 1
- Begrafenissen: 18

De vieringen op kerkelijke hoogdagen vinden beurtelings plaats in Bertem, Korbeek-Dijle en Leefdaal zoals hoger aangeduid bij de inventaris van de Sint-Pieters-Bandenkerk.

De Eerste Communie in Leefdaal vindt plaats op O.H.Hemelvaart.

Gezinsvieringen (Woorddiensten) worden met Kerstmis, Pasen en op de tweede Zondag van de maand gehouden (niet in januari, april en gedurende de grote vakantie).

In het vooruitzicht van de Kerstdagen werd op 18, 19 en 20 december 2015 door de toneelvereniging Laban uit Leefdaal een Kerstspel in de parochiekerk opgevoerd.

Sint-Veronakapel (Leefdaal).

Iedere weekend van de maand: Zondag om 8 uur 30: Gebedsdienst.

Ter gelegenheid van het Sint-Veronafeest, op de derde Zondag van augustus: Eucharistie, gevolgd door receptie.

Twee huwelijken in 2015.

Een Diamanten Huwelijksjubileum.

Wanneer er beroep wordt gedaan op de kerkfabrieken om toneel- en/of muziekoptredens in de eredienstgebouwen te laten doorgaan staan de kerkfabrieken hier positief tegenover en geven principieel hun akkoord. Dit kan naar de toekomst toe zo nodig worden verruimd.

III. Gebruik naar de toekomst toe.

Na overleg met de canonicke verantwoordelijke, met de leden van de kerkfabrieken, de verantwoordelijken van diverse plaatselijke verenigingen, de aangestelde van de gemeente Bertem en uiteraard de parochieploegen en tal van parochianen wordt, naar de toekomst toe, besloten om de vier hogervermelde gebouwen verder voor de eredienst te gebruiken met de Sint-Pieters-Bandenkerk als hoofdkerk.

Deze visie steunt namelijk op de grote territoriale oppervlakte van de gemeente waarvan de overheid het landelijk karakter ter vrijwaring ondersteunt.

De gemeente bestaat effectief uit drie duidelijk onderscheiden dorpsgemeenschappen met hun eigen identiteit.

De Sint-Veronawijk in Leefdaal vormt op zich een homogene leefgemeenschap.

Met het oog op de valorisatie van het kerkpatrimonium zal, in samenspraak met de lokale verenigingen, het verder gebruik van de kerkgebouwen voor socio-culturele activiteiten gepromoot worden. De communicatie hieromtrent en de initiatieven zullen

door elke parochieploeg/kerkfabriek worden ontwikkeld en uitgebreid (Voorbeeld: via gemeentelijk Infoblad, Kerk en Leven...).

IV. Kosten op korte en middellange termijn.

- **Wat betreft de geplande restauratiekosten aan de parochiekerk van Sint-Pieters-Banden (Bertem).**

Een voorontwerp restauratiedossier voor de Sint-Pieterskerk van Bertem werd door de gemeenteraad op 17 december 2013 goedgekeurd en naar de bevoegde instantie verzonden (Totaal van de raming: 1.206.418,79 euro waarvan ten laste van de gemeente: 91.821,46 euro BTW incl.).

Dit dossier is momenteel nog altijd in behandeling.

- **Wat betreft de andere kosten aan de vier kerkgebouwen.**

Elk van de drie kerkfabrieken van de parochies van Bertem is lid van Monumentenwacht Vlaams-Brabant. Door middel van de inspectierapporten , waarvan in bijlage een exemplaar wordt gevoegd, zijn zij op de hoogte van de praktische aanbevelingen voor het onderhoud van de gebouwen op korte, middellange en langere termijn.

Onderhoudswerken en meer omvangrijke restauratiewerken komen zo aan het licht. De kerkfabrieken en het Centraal kerkbestuur beschikken niet over de nodige vakkennis om de financiële kosten die hiermee gepaard gaan te becijferen.

Rekening houdend met de samenstelling van de kerkfabrieken en het Centraal kerkbestuur zal voor meer omvangrijke restauratiewerken aan de gebouwen het bouwmeesterschap van de werken aan de gemeente Bertem overgedragen worden, gelet op de ter zake vereiste deskundigheid.

Bijlagen: vier.

1. Inspectierapport B-07/20021/2016/B- Sint-Pieterskerk Groenendaal 31- 3060 BERTEM, Monumentenwacht Vlaams-Brabant;
2. Bouwkundige inspectie 22277/2016/B-Sint-Bartholomeuskerk (Korbeek-Dijle), Monumentenwacht Provincie Vlaams- Brabant;

3. Inspectierapport B-07/20165/2015/B- Sint-Lambertuskerk ,Dorpskern- 3061 LEEFDAAL, Monumentenwacht Vlaams-Brabant;
4. Inspectierapport B-07/21431/2015/WB- Sint-Veronakapel, Kapellestraat, 3061 LEEFDAAL, Monumentenwacht Vlaams-Brabant.

Voor het Aartsbisdom
Mechelen-Brussel

Voor de Gemeente
Bertem

Voor het Centraal kerkbestuur
van Bertem

SIMONART Henry
Voorzitter.

BESLUIT VAN DE GEMEENTERAAD

Gemeente Bertem

Zitting van 27 juni 2017 Openbare vergadering

Aanwezig:

Voorzitter:	Albert Mees
Burgemeester:	Joël Vander Elst
Schepenen:	Marc Morris, Greet Goossens, Tom Philips en Joery Verhoeven
Schepen met raadgevende stem:	Eddy Vranckx
Gemeenteraadsleden:	Ludo Croonenberghs, Jan Buysse, Leonard Vranckx, Kristien Van Essche, Yvette Laes, Herman Ginis, Roos De Backer, Sonia Stiasteny, Jan De Keyzer, Joris Fonteyn, Karin Baudemprenz, Griet Verhenneman, Wouter Fock, Marc De Vlieger en Diane Vander Elst
Waarnemend gemeentesecretaris:	Danny Sterckx

Verontschuldigd:

Gemeentesecretaris:	Dirk Stoffelen
---------------------	----------------

GEBOUWEN BESTEMD VOOR DE EREDIENST. GOEDKEURING KERKENBELEIDSPLAN.

Voorgeschiedenis

- E-mail van Johan Breugelmans, voorzitter van het Centraal Kerkbestuur Bertem, van 29 mei 2017, waarin hij het Kerkenbeleidsplan Bertem overmaakt aan het gemeentebestuur met verzoek om dit ter goedkeuring voor te leggen aan de gemeenteraad.

Juridische gronden

- Conceptnota van minister Bourgeois "Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk" van 24 juni 2011.
- Artikel 8 van het decreet houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst van 12 juli 2013
Bij de subsidieaanvraag voor gebouwen van de eredienst moet een advies van het erkend representatief orgaan van de eredienst worden gevoegd en een advies van het college van burgemeester en schepenen van het betrokken gemeentebestuur. Uit die adviezen moet blijken dat het gebouw waarvoor de subsidie wordt aangevraagd een gebouw van de eredienst blijft, zowel voor het erkend representatief orgaan van de eredienst als voor de gemeente- of provincieraad, in de langetermijnvisie op de gebouwen van die eredienst in die gemeente of provincie. Uit die adviezen moet ook blijken dat de investeringen waarvoor de subsidie wordt aangevraagd, passen in die langetermijnvisie.
- Artikel 2.1, 31° van het decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed
Een kerkenbeleidsplan is een schriftelijk document dat eerst door het representatief orgaan van de betrokken eredienst en vervolgens door de gemeente- of de provincieraad werd goedgekeurd en dat een lokaal gedragen langetermijnvisie biedt voor alle gebouwen die bestemd zijn voor de betrokken eredienst op het grondgebied van de gemeente of provincie. De langetermijnvisie moet minimaal volgende basisgegevens bevatten: a) een beschrijving van de betrokken gebouwen bestemd voor de eredienst, met onder meer hun cultuurhistorische waarde, hun architecturale mogelijkheden, hun bouwfysische toestand; b) de situering van elk gebouw bestemd voor de eredienst in zijn ruimtelijke omgeving; c) een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie van de betrokken gebouwen bestemd voor de eredienst en d) een onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie van

de betrokken gebouwen, inclusief een plan van aanpak hoe de toekomstige invulling met nevenfuncties of herbestemming ervan zal worden onderzocht.

- Artikel 11.2.11 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013
Dit artikel bepaalt dat een verhoogde erfgoedpremie van 80 % wordt toegekend voor het beheer van of voor werkzaamheden of diensten aan of in beschermde monumenten die bestemd zijn voor een erkende eredienst op voorwaarde dat er een actueel kerkenbeleidsplan bestaat op het grondgebied van de gemeente of regio in kwestie.
- Ministerieel besluit van 18 maart 2014 betreffende de samenstelling en de indiening van de dossiers voor subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria
- Omzendbrief BB 2014/2 van 28 maart 2014 - Subsidies voor (niet-beschermde) gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria

Adviezen

- Gunstig advies van het Centraal Kerkbestuur van 17 november 2016
- Gunstig advies van het Aartsbisdom Mechelen-Brussel van 8 juni 2017

Argumentatie

Om in aanmerking te kunnen komen voor Vlaamse subsidies voor gebouwen van de eredienst, moet een advies van het gemeentebestuur bij de subsidieaanvraag gevoegd worden. Dat advies, verleend door het college van burgemeester en schepenen, moet verwijzen naar de langetermijnvisie op het gebouw waarvoor de subsidie wordt aangevraagd, zoals goedgekeurd door de gemeenteraad. Dat betekent dat er moet worden aangegeven wat de lokale langetermijnvisie is en hoe de investeringen waarvoor de subsidie wordt aangevraagd daarin passen. Als er geen langetermijnvisie wordt aangetoond, of niet wordt aangetoond hoe de te subsidiëren investeringen daarin passen, zal er geen subsidie worden toegekend.

Bijlagen

- Kerkenbeleidsplan Gemeente Bertem
- Kerkenbeleidsplan Gemeente Bertem_addendum

Besluit

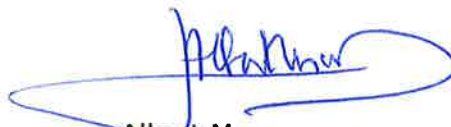
eenparig

Artikel 1:

De gemeenteraad keurt het bijgevoegde Kerkenbeleidsplan Bertem goed.

Danny Sterckx
Waarnemend gemeentesecretaris

Albert Mees
Voorzitter

Dossierverantwoordelijke:
Politiek verantwoordelijke:
Auteur:
Classificatie:

Dirk Stoffelen
Eddy Vranckx
Dirk Stoffelen
571.3 - Gebouwen bestemd voor de eredienst, voor de rechterlijke macht, de militaire macht en de diensten voor openbare orde
ja

Openbaarheid van bestuur:
Afschrift aan: